

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Doudou Huang sporządzona w związku z przewodem doktorskim o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne na zlecenie Rady Naukowej Dyscypliny Sztuki Muzyczne Akademii Sztuki w Szczecinie, podjęte na podstawie ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020 poz. 85) art. 190 ust.2)

Zlecniodawca recenzji

Akademia Sztuki w Szczecinie, w związku z powołaniem na recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Doudou Huang, zgodnie z uchwałą nr 2 z posiedzenia członków Komisji Doktorskiej z dnia 08.11.2022, powołanej przez Radę Dyscypliny Sztuki Muzyczne Akademii Sztuki w Szczecinie, zgodnie z uchwałą nr 2, VIII posiedzenia z dn. 27.06.2022 - pismo z dnia 15.11.2022 roku (L.dz. PRDSM -24/2022)

OCENA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr Doudou Huang, której promotorami są: prof. dr hab. Krzysztof Olczak i prof. dr hab. Waldemar Górski z Akademii Muzycznej im.S.Moniuszki w Gdańsku to: dzieło artystyczne w formie koncertu (zarejestrowane na nośniku elektronicznym), który miał miejsce 10 maja 2021 r., z zachowaniem reżimu sanitarnego w sali w chińskim mieście Tianjin i jego opisu pt. „*Analiza i praktykowanie technik dyrygowania oryginalnych utworów chóralnych Księgi Pieśni autorstwa Doudou Huang*”.

Praca teoretyczna będąca opisem dzieła artystycznego jest dopełnieniem i **opisem** koncertu doktoranckiego zrealizowanego przez Doudou Huang. Dlatego, „...nie jest oparta o metodologię badawczą a cele realizowane w projekcie to cele artystyczno-twórcze a nie badawczo-naukowe”. (str.4)

Tym samym, należy zaznaczyć, iż analiza przedstawiona w opisie dzieła artystycznego odnosi się do aspektu inspiracji twórczej, natomiast praktyka dyrygowania jest przedstawiona w części artystycznej, tzn. w koncercie doktoranckim.

Rozprawa teoretyczna pracy doktorskiej, opis dzieła doktorskiego składa się z pięciu rozdziałów głównych, z których każdy dodatkowo dzieli się na kilka podrozdziałów:

1. Myśl muzyczna
2. Guqin jako najważniejszy instrument w życiu i twórczości Konfucjusza
3. Wybrane pieśni – teksty
4. Wybrane pieśni – ogólna charakterystyka warstwy muzycznej
5. Mój język kompozytorski

Całość uzupełnia wstęp, zakończenie a w zasadzie *Zamiast zakończenia*, bibliografia, spis obrazów, spis przykładów, sześć aneksów zawierających: 1. Folder koncertu, 2. Informacje o wykonawcach, 3. Słowo wiążące do koncertu (wersja językowa angielska), 4. Zbiór kompozycji (partytury), 5. Płyta DVD zarejestrowanego koncertu doktoranckiego, 6. Angielskie tłumaczenie opisu działu muzycznego.

Jak zaznacza doktorantka „... z powodu sytuacji pandemicznej jaka miała miejsce w czasie tworzenia niniejszej pracy, dostęp do książek oraz do materiałów źródłowych był bardzo ograniczony... Stąd zarówno w bibliografii jak i w przypisach znalazło się wiele odnośników kierujących nas do Internetu, który to przez długi czas z powodu zamknięcia bibliotek stanowił jedyny dostępny bank wiedzy.” (str.6) . Natomiast w zakończeniu, w podsumowaniu pracy, gdzie, jak jest przyjęte, powinny znaleźć się wnioski płynące z przeprowadzonych badań empirycznych, doktorantka zaznacza, że Jej rozprawa teoretyczna nie jest stricte naukowa, tylko opisem części artystycznej, niejako jego uzupełnieniem i dlatego jako kompozytorka i dyrygentka, zamiast podsumowania, zaprasza do wysłuchania koncertu, do „...wspólnej celebracji utworów inspirowanych starożytnym filozofem chińskim, we współczesnej odsłonie kompozytorsko-dyrygenckiej jako empiryczne doświadczenie w obszarze sztuki” (str.67)

W rozdziale pierwszym składającym się z siedmiu podrozdziałów, autorka przedstawiła poglądy Konfucjusza dotyczące muzyki na podstawie rozpraw teoretycznych. „Konfucjusz w swoich rozprawach podkreśla związek muzyki z harmonią i emocjami. Według Konfucjusza harmonia i emocje płynące z muzyki pozytywnie wpływają na jednostkę, a więc także i na całe społeczeństwo, ponieważ w dźwiękach zawarty jest pierwiastek boski. Muzyka oddziałuje na ciało i ducha człowieka. Obrzędy w połączeniu z muzyką mogą wpływać na emocje i wytworzyć tzw. wspólnotową harmonię, która jest wielką wartością społeczeństwa” (str.8) Autorka opisuje jakie miejsce w konfucjańskich myślach zajmują obrzędy i muzyka. Jak ważnym narzędziem w procesie kształcenia i samodoskonalenia jest muzyka. Koncepcję postrzegania muzyki przez Konfucjusza. W rozdziale tym doktorantka wyjaśnia czym kierowała się dokonując wyboru tekstów z Księgi Pieśni, która składa się przecież z aż 305 wierszy. Jak zaznacza, dokonując wyboru tekstów kierowała się przede wszystkim aspektem emocjonalnym, poszukiwała tekstów, które inspirowały ją w zakresie przygotowania ich warstwy brzmieniowej. Wybrane teksty nie przekazują życiowych mądrości, lecz najważniejszy jest ich aspekt emocjonalny. Jak podkreśla, to właśnie bogactwo uczuć zawartych w pieśniach, stanowi o różnorodności muzyki. Emocje przedstawione w tekstach i muzyce skupiające się przede wszystkim wokół miłości, to min. radość, szczęście, euforia, lecz także uczucia dominujące w wybranych przez kompozytorkę tekstach: to smutek, melancholia, rozczarowanie i rezygnacja.

„...motywem przewodnim, według którego zostały dobrane teksty, jest pełny cykl życia człowieka, od narodzin, poprzez dzieciństwo, pierwsze zakochanie, aż po śmierć. Muzyka podąża za treścią wierszy, oddając ich sens i tworząc niepowtarzalną atmosferę, łagodnego śpiewu matki, rozterki towarzyszące pierwszej miłości, czy nastrojowego śpiewu wyrażającego szereg obaw dotyczących ostatnich chwil ziemskiego życia...” (str.13)

„...emocje zawarte w tekście w naturalny sposób wyrażone są dźwiękami. Doudou Huang prezentuje to co nieuchwytnie w treści, niewypowiedziane słowami. Gdy opisywane są uczucia

podmiotu lirycznego, muzyka podążając za tekstem nie wyraża ich wprost, lecz najczęściej obrazuje przedstawiony treścią wiersza krajobraz będący symbolem, odzwierciedleniem wewnętrznego stanu ducha głównego bohatera” (str.13).

Goqin jako najważniejszy instrument w życiu i twórczości Konfucjusza został przedstawiony w rozdziale 2. Doktorantka opisuje tu budowę tego najstarszego instrumentu w historii chińskiej muzyki ludowej, na czym polega sztuka gry na tym instrumencie a także na instrumencie pochodnym od guqin – guzhengu. Przedstawia także elementy odróżniające od siebie te dwa instrumenty. W rozdziale 3. doktorantka zajmuje się warstwą słowną tekstów wykorzystanych w swoich kompozycjach. Autorka „...dokonując wyboru tekstów, chciała pokazać różne oblicza pieśni, od kołysanki towarzyszącej człowiekowi w najwcześniejszym okresie życia, poprzez pieśni miłosne, wreszcie do tej ostatniej, odśpiewanej przez Konfucjusza niedługo przed jego śmiercią. Wybrane teksty opisują pełen cykl życia człowieka”. Jak wyjaśnia „...przedstawione teksty są tłumaczeniem angielskiej wersji Księgi Pieśni. Pod każdym utworem znajduje się odnośnik do angielskiej wersji, lub komentarz mówiący o tym, że tekst jest autorskim tłumaczeniem zrealizowanym przez Doudou Huang (z języka chińskiego na angielski). Polski przekład Księgi pieśni dokonany został w 1995 roku przez Marzennę Szlenk-Iliwa i wydany nakładem wydawnictwa Alfa-Werow...” (str.20) Omawia po kolei, niestety dość ogólnie, znaczenie symboli i sens każdego z 9 utworów: *Kołysanka (Lullaby)*, *Dary (Gifts)*, *Ciepły wiatr (Kai Feng)*, *Żółta rzeka jest szeroka i bezkresna (He Guang)*, *Gruchanie (Cooing)*, *Gdzieś na wodzie (On the water somewhere)*, *Orchidea (Orchid)*, *Pieśń laski (Song of Cane)*, *Trzcina (Jianjia)*.

Dość powierzchowna analiza warstwy muzycznej wybranych kompozycji wykonanych na koncercie jest przedstawiona w rozdziale 4 – WYBRANE PIEŚNI – OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WARSTWY MUZYCZNEJ. Trzeba zaznaczyć, iż opracowania muzyczne wybranych tekstów z Księgi Pieśni dokonane przez Doudo Huang reprezentują dość dużą różnorodność w zakresie obsady wykonawczej, dyspozycji środków wykonawczych, zastosowanego języka oraz charakteru poszczególnych utworów. *Kołysanka*, *Dary*, *Ciepły wiatr*, *Żółta rzeka jest szeroka i bezkresna*, *Gruchanie* to kompozycje przeznaczone na chór żeński z towarzyszeniem fortepianu. Na chór mieszany z fortepianem - *Orchidea (Orchid)*. *Gdzieś na wodzie*, *Pieśń laski* to dzieła stworzone dla chóru a cappella (żeński i mieszany). *Trzcina* to jedyny, spośród prezentowanych utworów, przeznaczony na chór, fortepian oraz zespół instrumentów smyczkowych. Doktorantka w rozdziale 4. wyjaśnia czym kierowała się wykorzystując do danej pieśni czy też fragmentu pieśni taką a nie inną obsadę wykonawczą, środki muzyczne, elementy muzyczne ...

Więcej o stylu kompozytorskim, języku muzycznym, zastosowanych technikach kompozytorskich, sposobie tworzenia akompaniamentu do utworów chóralnych a także „zderzeniu się” z tekstami Konfucjusza odnajdziemy w rozdziale 5. – *Mój język kompozytorski*.

Doktorantka przedstawia tu proces komponowania utworu muzycznego, od dogłębnej analizy i zrozumienia tekstu poprzez „uchwycenie i zapisanie ulotnej myśli muzycznej” aż do zintegrowania muzyki i tekstu w jedną spójną całość. W tworzeniu kompozycji, głównym celem doktorantki była „próba zjednoczenia idei konfucjańskich z warstwą słowno – muzyczną”. Jednak, zarówno rozdział 4. jak i 5. pozostawia pewien niedosyt. Zabrakło w nich

informacji, analizy utworów pod kątem problemów wykonawczych i sposobie ich rozwiązania, które z pewnością pojawiły się podczas pracy nad poszczególnymi utworami. Chyba, że takowe nie miały miejsca??

Reasumując,

rozprawa teoretyczna będąca opisem dzieła artystycznego zatytułowana „*Analiza i praktykowanie technik dyrygowania oryginalnych utworów chóralnych Księgi Pieśni autorstwa Doudou Huang*” to dość precyzyjne opracowanie teoretyczne będące opisem dzieła, w którym doktorantka wykazała się ogólną wiedzą teoretyczną w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne a także umiejętnością prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Opis cechuje konsekwencja w przekazie myśli wyrażonej przystępnym językiem, co dodatkowo świadczy o znajomości tematu. To wszystko stanowi wreszcie, że opis dzieła artystycznego Pani mgr Doudou Huang **PRZYJMUJĘ I AKCEPTUJĘ!**

Prezentacja artystyczna/ projekt artystyczny została przedstawiona w postaci koncertu, który zaplanowany był na 18.kwietnia 2021 roku w chińskim mieście Tianjin. Jednak, jak napisała doktorantka, ze względów pandemicznych data i forma prezentacji uległy radykalnej zmianie. Wydarzenie zostało przeniesione na 10 maja 2021 r. do zamkniętej sali bez udziału publiczności, z zastosowaniem reżimu sanitarnego.

Na program koncertu złożyło się w sumie 12 utworów: 9 utworów wokalnych i wokalnie instrumentalnych: *Kołysanka (Lullaby)*, *Dary (Gifts)*, *Ciepły wiatr (Kai Feng)*, *Żółta rzeka jest szeroka i bezkresna (He Guang)*, *Gdzieś na wodzie (On Other Side of Water)*, *Gruchanie (Cooing)*, *Orchidea (Orchid)*, *Pieśń laski (Song of Cane)*, *Trzcina (Jian Jia)* i trzy instrumentalne.

Wykonawcami koncertu byli: Shenyang Chamber Choir of Jiuge, Welkul Tong (fortepian), Yao Wang (guqin), Doudou Huang (guzheng) oraz Affiliated String Orchestra of Tianjin Symphony Orchet. Całość przygotowała i sprawnym gestem poprowadziła Doudou Huang. Jak napisała doktorantka: „...w projekcie, jako wykonawca przewidziany został także dziecięcy chór – Liaoning Radio and Television Children's Choir, jednak, z powodów związanych ze stanem pandemii, ostatecznie nie mógł być w niego zaangażowany”.

Chciałbym zaznaczyć, iż koncert przewodowy zarejestrowany na DVD wywarł na mnie pozytywne wrażenie.

Kompozycja czysto instrumentalna *Pieśń powracającej łodzi (Song of the Returning Boat)* otwiera cały projekt artystyczny. Dodatkowo w utworze tym pojawia się symboliczne nawiązanie do ceremonii parzenia i picia herbaty. Jest to wstęp do projektu i zaproszenie do wspólnej celebracji muzyki. Kolejny utwór to *Kołysanka (Lullaby)* nawiązujący do najwcześniejszego okresu życia człowieka. Dalej pieśń *Dary (Gifts)*, *Ciepły wiatr (Kai Feng)*, *Żółta rzeka jest szeroka i bezkresna (He Guang)*, *Gdzieś na wodzie (On the water somewhere)* gdzie tematem przewodnim jest miłość oraz szereg związanych z nią uczuć towarzyszących takich jak tęsknota, smutek, zagubienie. Kompozycje reprezentują środkową fazę życia człowieka, różne stany związane z zakochaniem. Kolejne dwa utwory muzyczne to dzieła instrumentalne *Wiązka kwiatów Brzoskwini (Peach Blossoms Beam)*, w którym Doudou Huang wprowadziła także recytację tekstu oraz *Twój kołnierz (Your Collar)*. Są to

kompozycje przeznaczone na guqin, ulubiony instrument Konfucjusza. Następnie na koncercie doktoranckim wybrzmiały kolejne utwory z udziałem chóru: *Gruchanie (Cooing)* oraz *Orchidea (Orchid)*. Pierwsza z nich to pieśń o tematyce miłosnej, natomiast w *Orchidei* opisany został kwiat, który jest symbolem osoby Konfucjusza. Ważne miejsce zajmuje *Pieśń laski (Song of Cane)* jako ostatnia intonowana przez człowieka w jego ziemskim życiu. Podsumowaniem całego projektu jest pieśń pt. *Trzcina (Jian Jin)*. Utwór najbardziej rozbudowany, trzy częściowy, radosny i uroczysty, chociaż czasem zmacony nutą tęsknoty za niespełnioną miłością. Kompozycje czysto instrumentalne, nie mieszczą się bezpośrednio w głównej dyscyplinie twórczej uprawianej przez Doudou Huang lecz są doskonałym dopełnieniem muzyki chóralnej.

Rezultat artystyczny koncertu był bardzo pozytywny.

W recenzji mojej nie wartościuję samych kompozycji, odniosę się tylko do walorów wykonawczych utworów. Kwestia doskonałości formy jest niewątpliwie tematem kontrowersyjnym. Tym bardziej, że prawie wszystkie utwory śpiewane były po chińsku i trudno dociec czy faktycznie muzyka jest odzwierciedleniem treści zawartych w utworach.

Natomiast mocną stroną prezentacji muzycznej jest zarówno chór (jednorodny jak i mieszany), fortepian, orkiestra smyczkowa jak również grający na guqin i guzheng.

Każda ekspozycja chóralna utrzymana jest w tonacji, zarówno w partiach z fortepianem, jak i z orkiestrą smyczkową. Utwory a cappella są wyrównane brzmieniowo i intonacyjnie. Głosy wysokie – trochę zbyt jaskrawe, natomiast głosy niskie – dobrze brzmiące. Można powiedzieć, że chóry jak i instrumentalisci przygotowani przez doktorantkę podolali stawianym im wymaganiom. Ogromna dbałość intonacyjna (nie tylko w utworach czy też fragmentach a cappella), szlachetna i nieagresywna emisja, precyzyjna narracja, znajomość zasad prowadzenia frazy, umiejętne stosowanie dynamiki i technik artykulacyjnych ukazały znajomość warsztatu dyrygenckiego i wrażliwość muzyczną doktorantki. W ocenianym dziele artystycznym możliwe stało się uzyskanie stopliwego brzmienia chóru z zawodową orkiestrą i zakończyło się powodzeniem. Doktorantka dyrygowała przemyślanym, powściągliwym ruchem, adekwatnym do charakteru poszczególnych kompozycji, przekazując wykonawcom w czytelny sposób niezbędne wskazówki agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne. W kontekście wykonywanego repertuaru, precyzję gestu należy uznać jako duży walor, bez epatowania potencjalnych odbiorców osobowością dyrygenta.

Należy pamiętać i podkreślić, że całość została przygotowana w trudnym okresie pandemii i z bardzo młodymi wykonawcami, szczególnie chórzystami. Generalnie, był to bardzo dobry koncert pod względem wykonawczym.

Pani Doudou Huang sprawnie zarządzała przebiegiem kompozycji, zachowując bardzo dobry kontakt z zespołem i pewność prowadzenia formy, czym dowiodła, że jest dyrygentką świadomą i kompetentną.

W opinii recenzenta dzięki już dużym umiejętnościom i wiedzy doktorantki, przemyślanej interpretacji i umiejętnej pracy metodycznej podczas prób, prezentację artystyczną w postaci koncertu należy uznać za **udaną**.

Należy stwierdzić, iż wszystkie kompozycje były wykonane na wysokim poziomie wykonawczym, a tym samym, przedstawione do oceny dzieło artystyczne oceniam pozytywnie!

Generalnie, wykonanie na bardzo dobrym poziomie artystycznym dowodzi kompetencji i profesjonalizmu dyrygentki.

Reasumując, koncert przewodowy wywarł na mnie bardzo pozytywne wrażenie. Pani Doudou Huang, jako dyrygent, wykazała duże doświadczenie i dojrzałość artystyczną. Całość poprowadziła z całkowitą swobodą, łatwością i skutecznością artystyczną. Dyrygowała generalnie gestem sugestywnym i precyzyjnym adekwatnym do charakteru i stylu kompozycji. Podczas koncertu miała bardzo dobry kontakt z całym prowadzonym przez siebie aparatem wykonawczym. Wykazała się bardzo dobrą znajomością formy, stylu muzycznego, a wyrazem tego była trafna, stojąca na wysokim poziomie wykonawczym, interpretacja wszystkich utworów zaprezentowanych podczas koncertu przewodowego.

Podsumowując, **należy stwierdzić, iż dyrygentka odniosła sukces artystyczny!**

Reasumując:

Doudou Huang, absolwentka kompozycji i dyrygentury chóralnej, Akademii Muzycznej w Gdańsku, w swoim projekcie doktoranckim połączyła sztukę kompozycji z działalnością dyrygencką, dokonała wyboru tekstów, opracowała je muzycznie, przygotowała do wykonania oraz poprowadziła koncert. Doktorantka jako kompozytorka stworzyła muzykę lub zaaranżowała dwanaście miniatur: wokalnych, wokально-instrumentalnych oraz czysto instrumentalnych. Jako dyrygentka, pokierowała wykonaniem wszystkich kompozycji wokalnych a cappella oraz wokально-instrumentalnych. Wreszcie jako wykonawca, zaprezentowała się w utworze na guzheng rozpoczynającym koncert.

Konkluzja

Reasumując, należy uznać, iż przedstawiona praca doktorska w postaci koncertu stojącego na wysokim poziomie wykonawczym i jego opisu w rozprawie pisemnej pt. „*Analiza i praktykowanie technik dyrygowania oryginalnych utworów chóralnych Księgi Pieśni autorstwa Doudou Huang*”. w której mgr Doudou Huang dokonała opisu dzieła artystycznego, nosi cechy oryginalności i nowatorstwa i stanowi wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.

Biorąc powyższe, stwierdzam, iż Doktorantka spełnia wymagania art. 187 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. (poz. 1668) i tym samym przyjmuję pracę doktorską i wnoszę o przyznanie mgr Doudou Huang stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Prof. dr hab. szt. Benedykt Błoński

(recenzent)